

szesen háromszáznolcvan munkanélküli van Szegeden a különböző iparágakban. A tanács ezek számára *ezer korona* segély kiutalását hozta javaslatba s a közgyűlés így határozott.

A zákánykerületi szülész női állásra a közgyűlés özvegy *Tóth Sándornét* választotta meg.

Még néhány apróbb ügy elintézése után az elnök a közgyűlést berekesztette.

Az amerikai itéletidő.

Több ezer halott, több tizezer hajléktalan. — A katasztrófa borzalmi. — Megakadt a munka. — Sok millió dollár a kár.)

(*Saját tudósítónktól.*) Az a rettenetes orkán, melynek első pusztításairól már hírt adtunk, még mindig istenítéletet tart Észak-Amerikában. *Ezrekben lehet számolni a halottakat és tizezrekben a hajléktalanokat.* A tornádó városokat rombolt össze, tengerek ké dagasztja a folyamokat. Mindenütt rettenetes fejtelenség és az orkán közvetett hatásai megnyilatkoznak a kevésbé sújtott helyeken is. *A gyárakat ugyanis mindenütt bezárták,* a munkásnyomor máris felér egy újabb katasztrófával.

A tornádó pusztításairól ma a következő táviratok érkeztek:

Springfield, március 26.

A *daytoni* polgármester jelentése szerint a katasztrófa következtében körülbelül *ötezer ember vesztette életét. Harmincezer ember hajléktalanná vált.*

Newyork, március 26.

Ohióból és Indiánából pusztító áradásokat jelentenek. Attól tartanak, hogy *igen sok ember életét vesztette.* Daytonban, melynek az utcáin a víz több méter magasságban áll, már negyven holttestet szedtek össze.

Youngtown (Ohio), március 26.

A gyárak bezárása következtében *húszötezer embernek nincs munkája.* Több községben a víz elsodorta a vasúti hidakat. Az ohiói Delavareban kétszáz lakóházat elsodort az árvíz.

Newyork, március 26.

A tornádó halottainak száma legalább háromszáz. A sebesültek száma meghaladja a hétszázat. *Ezerkétszáz épület rombadőlt.* Az anyagi kár csak Ohamában mintegy *tizenkét millió dollár.*

A romokon szivettépő jelenetek játszódtak le. Számos veszedelmesen sebesült személyazonosságát még nem lehetett megállapítani. A kórházak zsúfolva vannak. Szövetségi csapatok és polgárőrség cirkálnak a romokon és kutatnak halottak és sebesültek után. Ez március 15-ike óta *a hatodik orkán volt.*

Newyork, március 26.

Ohamának negyven városrésze részint rombadőlt, részint lángban áll. A forgószél mindent elsöpört, amit útjában talált. A telefonközpont, amelyben százhetvenöt telefonkezelő volt, részben összeomlott. Számos lány halt meg, vagy megsebesült. A Szent-Kereszt kolostor teljesen megsemmisült. Egy zsúfolt mozgószínház a vihar elsöpört. *A romok százakat ütöttek agyon.* A gyermekkórház a benlévőkkel együtt a vihar martaléka lett. A gyermekek nagyobb része meghalt. A villámos művek erősen megsérültek, úgy, hogy az egész város sötétben maradt. A tornádót felhőszakadáshoz hasonló eső kísérte. Ohamába már csapatok érkeztek, hogy a fosztogatásokat megakadályozza. A Misszurin átvezető vashíd leszakadt. Az ohamai halottak száma legalább kétszáz. A forgószél más városokban is nagy pusztításokat okozott. Az Atlanti Óceánon is szörnyű vihar dühöngött.

A Szegedi Munkások

Szövetkezete.

— Agitáció kedvéért készült a felhívás. —

(*Saját tudósítónktól.*) A *Délmagyarország* mai számában leközölte azt az elkészített hangu felhívást, amelyet a napokban a Szegedi Munkások Szövetkezetének igazgatósága a szövetkezet tagjaihoz intézett. Ez a felhívás igen kétségbeesetten panaszkolta el, hogy a szövetkezet katasztrófához közeledik és a katasztrófa rövid időn belül föltétlenül be is következik, ha a tagok a közeli jövőben sokkal nagyobb mértékben nem pártolják a szövetkezetet, mint ezt eddig tették. A felhívás továbbá logikus sorrendben felsorolta azokat az eredményeket, amelyeket az áru beszerzés és eladás terén már a szövetkezet elért és buzdította a tagjait, hogy ezen eredményeket minél többször vegyék igénybe. Az egész felhívás szóval azt a benyomást keltette, hogy a Munkások Szövetkezete válságokkal küzd és közeli csőd előtt áll.

Tegnap azonban, mivel ünnep volt és a szövetkezetet zárva tartották, pozitív formában nem állapíthattuk meg, hogy tulajdonképpen mi igaz abból, ami a felhívásban állt. Bár semmiféle szövetkezet alakulását nem helyeseljük, mivel a szövetkezetek legtöbbször a kereskedői érdekek ellen irányulnak, mégis bizonyos érdeklődéssel fordultunk a Munkás Szövetkezet ügye felé, mivel ennek létehez nagyobb reális közösség fűződik. Ma éppen ezért a *Délmagyarország* munkatársa elment a szövetkezet Mikszáth Kálmán-utca 22. szám alatti helyiségébe, ahol *Bari Károly* üzletvezető a szövetkezet ügyére vonatkozólag a következő fölvilágosítással szolgált:

— Korán reggel olvastam már a *Délmagyarország* mai cikkét és nagyon csodálgattam, hogy a felhívást, amelyet csak vasárnap bocsájtottunk ki, már ma teljes szövegében közli lapjuk. A felhívásra vonatkozólag annyit mondhatok, hogy *korántse fedi a tényleges állapotot, mert ez a felhívás csak agitációs jellegű.* A szövetkezet nem hogy katasztrófa előtt állna, hanem semmiféle anyagi bajokkal sem küzd. Én sem helyeslem a felhívásnak elkészített hangját; de változtatni azon nem állt módomban, mert az igazgatóság fogalmazta. Ugy van a dolog ugyanis, hogy a szövetkezetnek 500 tagja van. Ezek közül, mintegy 80—100 tag már régebbi idő óta, ismeretlen okból, nem vásárol a szövetkezetnél. *Ezeket a tagokat akartuk mi a felhívás segítségével visszatéríteni.* Különben mi akkor is agitálnánk, ha mind a tag itt vásárolna, sőt ha fél város is ide járna portékáért. A felhívást tehát nem kell szószerint értelmezni, mert bővelkedik olyan tulzásokban, amely az agitációval járnak.

— A szövetkezet egyébként két és fél év előtt alakult. Ötszáz tagja, azaz részvénye van. Egy részvény husz koronába került. *A szövetkezet az árukat nem adja olcsóbban, mint más kereskedés,* hanem a vásárolt áruk értékének megfelelő blokkot ad, ha ez az érték ötven koronát kitesz, akkor azért egy szelvényt ad és a szelvények az év végén, a tiszta haszonnak megfelelő osztalékban részesülnek. *Eddig azonban nem volt még tiszta haszon.*

Ennyit mondott a szövetkezet vezetője. Beszédét azonban sokszor megszakította, mivel vásárlók érkeztek. És elég gyakran. A szövetkezet ugyanis nemcsak tagoknak árusít, hanem olyan szegényebb munkás embereknek is, akik részvényt venni nem bírtak, de tagjai a szakszervezetnek. Helyiségük egyébként nagyon tágas, tiszta, szép helyiség és tömve van áruval. Persze szövetkezeti áruval. Köztük szerepel ilyen árucikk is: „*A természet virágai*” verses kötet, írta *Pestatics István.* Ára 60 fillér. Ez a *Pestatics* egy öreg cipésmester és öregségére verseket adott ki, szövetkezeti alapon. Kint hevernek a könyvek a pulton és vehet mindenki, aki csekély 60 fillérért gyönyörködni akar a természet virágaiban. Még egy blokkot is kap ráadásul . . .

— A szövetkezet minapi felhívásának, —

folytatta beszédét a vevők távozása után az üzletvezető, — meglelt az eredménye. Tegnap délelőtt és a mai nap folyamán, *már nyolctiz olyan vevő tért vissza, akiket már hónapok óta nem láttam.* Hiába, a munkásokat csak erős agitációval lehet összetartani. Még egy-két ilyen felhívás és jövőre talán osztalékot is fizetünk . . .

Back Bernát elmondja az összeférhetetlenségi eseteket.

— A szinügyi-bizottság munkássága. —

(*Saját tudósítónktól.*) A szinügyi bizottság krónikája ma újabb fejezettel bővült. *Back Bernát* is lemondott a szinügyi bizottsági tagságról, amit az tesz különösen érdekessé, hogy lemondó levelében felsorolja azokat az összeférhetetlenségi eseteket, amelyek a szinügyi bizottság egyik ülésén már bejelentett. *Backnak* ezt a levelét egész terjedelmében közöljük és csak az a hozzáfűzni valónk, hogy ez is újabb érveléssel szolgál ahhoz a kezdettől fogva hangoztatott álláspontunkhoz, hogy a tanács ne akarjon szembehelyezkedni a közvéleménnyel, hanem működjön inkább közre abban, hogy minél előbb olyan változáson menjen keresztül a szervezeti szabályrendelet, amely a szinügyi bizottság tagjainak a megválasztását a közgyűlés kezeibe teszi le.

A 7688—1913. számú végzéssel a tekintetes tanács arról értesít — kezdi levelét *Back Bernát,* — engem újlag a szinügyi bizottság tagjává megválasztani szíves volt. Amidőn ezen megtisztelő bizalomért hálás köszönetet mondok, sajnálatomra nem vagyok azon helyzetben, hogy ezen tisztséget elfogadjam és *kénytelen vagyok azt a tekintetes tanácsnak ismét rendelkezésére bocsátani.* Ezen elhatározásom indokait a következőkben bátorodom kifejtetni:

A szinügyi bizottság főadata a szinügyi szabályrendeletben szigorúan körül van írva és főleg a színház művészi színvonalának megítélésében és ellenőrzésében áll, még pedig egyrészt az előadásra kerülő színművek megválasztásának ellenőrzésére, másrészt az előadásoknak kiállítására és a mise en scène megítélésére van hivatva művészi szempontból.

Azonban *művészi kérdésekben ítéletet mondani a légkényesebb dolgok közé tartozik,* miután ezekben mérhetetlen szellemi dimenziókról és az egyéni ízlés meghatározhatatlan megnyilvánulásáról van szó, amely utóbbi oly különböző alkotó elemek szüleménye és aszerint változik, minél mélyebben és behatóbban foglalkozik az ember a tárggyal. Minden ezirányban nyilvánuló nézet vagy vélemény megcáfolható, mert pozitív és megmásíthatatlan helyességgel bíró szabályok e tekintetben föl nem állíthatók. Ha tehát egy bizottság ily kényes, szubtilis kérdésekben ítékezésre van hivatva, ezt eredményesen csak akkor teheti, ha ezen bizottság összes tagjait azon szilárd elhatározás vezeti, hogy a fölmerülő művészi kérdéseket behatóan, *teljes tárgyilagossággal fogják elbírálni,* ugyszólván mély szántást akarnak végezni.

Sajnos, a bizottság három tagjánál részben a jóakarát, részben a tárgyilagosság hiányát kellett észlelnem és ennek folytán az ezen urakkal való sikeres együttműködést részemről *lehetetlennek tartom.* Miután kísérleteim: ezen uraktól eljárásuk felől fölvilágosítást nyerni, nem sikerült, *Gerle Imre* dr. bizottsági tag ur részéről azáltal lett meghiusítva, hogy kétféle célra egybehívott gyűlésen vonakodott megjelenni, indítatva érzem magam ezen ügyeket a tekintetes tanácsnak, mint megbízóinknak tudomására hozni és kérni, hogy ez ügyekben hivatalból állást foglalni szíveskedjék.

Gerle dr. ur a januári közgyűlésen kije-